

**Гранарська нищівниця. Кн. 1:
Дарунок шістьох:
роман-фентезі**

КУПИТИ

Між королівствами Гранар і Фідера майже два століття існувала угода, яка мала не допустити появи нищівників - чаклунів із руйнівною магічною силою. Але угода порушується, коли юний шукач коштовного каміння, на ім'я Барв, натрапляє у лісі на незвичайну дівчинку Волошку. За сім років пробуджується стародавнє закляття, яке може дати значну військову перевагу одному з королівств. Крихкий мир опиняється під загрозою. Щоб урятувати Гранар від війни, Волошка та Барв вирушають на поклик закляття у небезпечні Забуті землі, де панують чари та смертоносні створіння. У подорожі їх супроводжують привітна шпигунка, бувалий вояк, дивакуватий чаклун і кошлатий буриндух - утім, лише вірність останнього не викликає сумнівів. Тим часом молодий король Тур повинен прийняти складне рішення, від якого залежатиме доля усього Гранару... «Дарунок шістьох» - перша книжка зі світу захопливого фентезійного циклу Анастасії Гетманської «Гранарська нищівниця».

Анастасія Гетманська

Дарунок Щастя

Цикл "Гранарська нищівниця"

Анастасія Гетманська

Дарунок Щітроб

Гетманська А. С.
Гранарська нищівниця. Кн. 1 : Дарунок шістьох : роман-фентезі / А. С. Гетманська ; іл. М. І. Соколян. —
Тернопіль : Видавництво Богдан, 2025. — 328 с.

ISBN 978-966-10-3654-2

© А.С. Гетманська, 2024

© Видавництво Богдан, виключна ліцензія на видання, оригінал-макет, 2025

Між королівствами Гранар і Фідера майже два століття існувала угода, яка мала не допустити появи нищівників — чаклунів із руйнівною магичною силою. Але угода порушується, коли юний шукач коштовного каміння, на ім'я Барв, натрапляє у лісі на незвичайну дівчинку Волошку.

За сім років пробуджується стародавнє закляття, яке може дати значну військову перевагу одному з королівств. Крихкий мир опиняється під загрозою. Щоб урятувати Гранар від війни, Волошка та Барв вирушають на поклик закляття у небезпечні Забуті землі, де панують чари та смертоносні створіння. У подорожі їх супроводжують привітна шпигунка, бувалий вояк, дивакуватий чаклун і кошлатий буриндух — утім, лише вірність останнього не викликає сумнівів.

Тим часом молодий король Тур повинен прийняти складне рішення, від якого залежатиме доля усього Гранару...

«Дарунок шістьох» — перша книжка зі світу захопливого фентезійного циклу Анастасії Гетманської «Гранарська нищівниця».

Розділ 1

Блакитна стрічка

Вистежити лігво саксора, або по-простому горогриза — лише половина справи. Потрібно ще запастися терпінням і вичікувати, доки ця рідкісна тварина прогризе в горі печеру й, наситившись, піде собі геть. Тоді-то й можна сміливо йти всередину в пошуках коштовних камінців. Інколи процес міг розтягнутися на місяці. Барву вистачило витримки на два тижні, упродовж яких він тричі перевіряв, чи не залишив горогриз своє лігво. Далі чекати було несила: інший шукач швидкого заробітку міг дістатися здобичі першим.

У старому зарослому лісі парило нещадно. Не допомагала навіть густа тінь від високих смерек. Доводилося час від часу витирати піт із чола рукавом нової біленької сорочки, на якій наполягла мати хлопця, наївно повіривши, що син збирається до Белтора на свято Сходження сили.

— Як настрої, друзяко? — поцікавився Барв у свого чотирилапого напарника.

— Гук! — сповістив про свій чудовий настрої буриндух, котрий бігав змієюю біля господаря на невисоких, але міцних, як у ведмеда, лапах і винюхував усе довкола, щільно притиснувши до голови маленькі гострі вуха. Він усюди пхав свою видовжену мордочку, не пропускаючи жодної цікавинки. Його густе брунатне хутро ставало дибки щоразу, коли поряд пробігала білка або злітав сполоханий птах.

Кмітливі та витривалі буриндухи, власники надзвичайно гострого зору й тонкого нюху, коштували чимало. Проте Барв отримав свого задарма. Дядько хлопця, у минулому відомий чаклун, покинув багате і, як він казав, пустопорожнє життя в Равелі й вирішив усамітнитися десь далеко в горах. А цінне звірятко залишив улюбленому небожеві на добру згадку про себе. Барв не розумів, як життя чаклуна в головному місті може бути пустопорожнім, але подарунок його потішив. Буриндуня було веселим і непосидючим, тому й отримало ім'я Круть. На добрих харчах звірятко швидко піросло й зміцніло, тож тепер лише найбільші хижаки могли відважитися напасти на нього.

До галявини підкрадалися повільно, щоб хрускіт сухого гілля під ногами не збудив здорового звіра, котрий міг легко розчавити їх обох. Барв із насторогою глянув на небо. Жодної хмаринки — мають устигнути до дощу. Усе йшло за планом: сховавши зубасту пащу в колодоподібні лапи, горогриз спав, голосно посапуючи в затінку перед входом до печери, яку сам і створив. Хлопець і буриндух легко прослизнули повз його гладке тіло, укрите товстезною сірою шкірою. Велетень попрацював добре: усередині печери, завширшки як воловий віз, Барвові навіть не довелось пригинатися.

Хід майже одразу звернув праворуч, відрізаючи їх від світла. Переконавшись, що горогриз надто далеко, щоб занюхати чад, Барв запалив смолоскип. Вочевидь, гора припала звірові до смаку: світло смолоскипа розчинялось у темряві, так і не діставшись кінця ходу.

— Крутю, шукай!

Почувши команду, буриндух безшумно побіг углиб печери. Хлопець тим часом обстежував рештки погриженої скелі навколо себе, нервово озираючись й уважно прислухаючись.

Буриндух устиг тричі повернутися, щоб кинути до торби принесені в зубах знахідки, коли сталася халепа. Ззовні долинув гуркіт грому.

— А бодай його... Крутю, до мене! — пошепки покликав Барв.

Почувши гучне невдоволене гарчання, хлопець заляк. Тепер їм аж ніяк не вдасться прослизнути непоміченими. Звір прокинувся. Він зажене їх до кінця ходу, а далі або розчавить своєю здоровою тушею, або ще гірше — зжує разом із кам'яними смаколиками. Від безвиході Барв схопився за маленький ніж на поясі, але збагнув, що це марно: шкіру горогриза неможливо пробити навіть із арбалета.

Прибігши на поклик господаря, Круть тихенько гукнув.

— Цс-с, тихо, не рухайся, — Барв міцно стиснув смолоскип.

Обоє завмерли. Здалося, минули години, перш ніж почулося рівномірне сопіння.

— Хух, наче заснув. Забираймося! — хлопець витягнув із торби мішковину, яку він завбачливо намочив у струмку неподалік печери, й загасив нею смолоскип.

Й аж тоді повільно рушив до виходу.

Небезпечний звір справді заснув, але цього разу повністю заліз до грота, ховаючись від дощу. Проте між його тілом і склепінням печери все ж лишалася чимала шпарина.

— Ти відвертаєш увагу, зрозумів? Зустрінемося біля струмка, — Барв доповнив пояснення на мигах.

Довелось підсадити буриндуха, щоб він зміг видертися на горогриза. Круть блискавично проскочив поверх широкої спини, безцеремонно спустився по довгій морді й почав голосно гукати тікаючи. Саксор, не стерпівши такого нахабства, з гучним гарчанням кинувся за зухвалою тваринкою. Барв знав, що велетню нізащо не наздогнати його прудкого друга.

Біля струмка, де на Барва чекав кінь, переляк змінився ейфорією від удалої пригоди. Дощ ущух, а незабаром з'явився й Круть, з розбігу стрибнув у струмок і заходився голосно хлебтати воду. Рука хлопця потягнулася до торби з трофеями. З огляду на обставини, утекти цілими вже було непогано, а може, ще й здобич чогось вартує. Першими Барв по черзі витягнув два темно-зелені камінці з чорними цяточками.

— От тобі маєш! — засмутився хлопець. — Травняки. Їх і за срібло не продаси.

«Може, хоч останній коштовніший», — подумав, намацавши в торбі не більший за сливку камінь. Це виявився не травняк. Погляд зачаровано прикипів до прозорого самоцвіту нерівної форми. Хоча сонце ще не встигло проштовхатися поміж хмар, поверхня каменя несподівано яскраво виблискувала кольорами веселки.

— Ого! Ти глянь, що ми надібали!

— Гук! — буриндух уже вгамував спрагу та бадьоро обтрушував змокле хутро.

— Чаклунський камінь! Як вони його називають? Монемус! Оце нам за нього грошенят відсиплють!

Барв боязко роззирнувся: з таким скарбом треба бути обачним. Шкода, не встиг до церемонії — міг би більше виторгувати. Але нічого, монемуси завжди в ціні: чаклуни без них мало на що здатні. Дядько пояснював, що камінь слугує їм своєрідним кресалом для добування чарів.

Згадалось, як торік такого самого найдовшого сонячного дня він стовбичив у натовпі на центральній площі Белтора, очікуючи звістки з Вічної гори. Ще звечора чаклуни повели на неї обраних дітей віком від дев'яти до дванадцяти років, тих, кому пощастило народитись у день сонцестояння. Дядько розказував, як усе відбувається: кожній дитині дають монемус, і рівно опівдні один із каменів забарвлюється певним кольором. Тоді це був синій — ознака того, що передано силу керування погодою. Багато років тому, коли чаклунський камінь засяяв сонячно-жовтим, дядько Барва став живочаром, отримавши здатність розумітися з усіма живими істотами: птахами, звірами й навіть комахами. Хлопець по-доброму заздрихав такому вмінню.

Раптом Круть різко сіпнувся й почав напружено вдивлятися у крони дерев.

— Що там, друже?

Простеживши за поглядом буриндуха, Барв на мить забув про сьогоднішні здобутки. Поряд із ним на нижній гілці дерева, учепившись руками за стовбур, сиділа промокла до нитки замурзана русява дівчинка. Як вони її обидва проґавили? Причаїлася, певно, тихо, як миша, аж поки не поворухнулася.

— Гей, мала, ти що там робиш? Злізай, бо ще впадеш!

Дитина наче заціпеніла. Великі очі кольору вечірнього неба застигли й навіть не блимали. Барв замислився. Не лишати ж дівча саме в глухому лісі.

— Я знаю, що тобі треба! — зрадівши ідеї, хлопець поліз рукою до торби. — Диви — медяник! А як пахне! Голодна, певно. Спускайся, я тебе пригощу.

Ідея спрацювала: дівчинка заворушилася, повільно злізла з дерева і взяла смаколик. Жувала мовчки, не реагуючи на запитання. Круть підбіг до дитини й почав грайливо тицятись у неї своїм мокрим носом. Дівчинка дзвінко засміялася. Медяник їй явно смакував, одначе, помітивши голодний погляд Крутя, вона без вагань кинула йому останній шматочок і нарешті заговорила тихим тоненьким голосом.

— Дякую. Хочу до мами.

— Добре, — усміхнувся хлопець, — це вже щось. А звати тебе як?

— Волошка, — сором'язливо відповіла дитина.

— Ім'я пасує тобі до очей. А я Барв. Ну, розкажуй, красуне, скільки ж тобі років?

— Сім. Ні, вже вісім, — заохочена компліментом, дівчинка почала говорити голосніше.

— А дім твій де, знаєш?

— У Вітерцях. Я живу там із мамою та братами.

Барв знав це село — через одне від його рідного Пригірного, але далеченько звідси.

— Дай здогадаюся: ви з родиною їхали до Белтора поторгувати на святі?

— Ні, — заперечила дівчинка. — Я зраненька пішла по ягоди, до приліска біля хати. Мама обіцяла спекти пиріг.

— А як же ти в лісі опинилась? Ще й так далеко зайшла?

Волошка відповіла не одразу.

— Він кликав мене, а потім я загубилася... — пробелькотіла вона.

— Хто кликав?

Дитина опустила погляд, наче силкуючись згадати.

— Не знаю.

«Перелякалась — от і верзе казна-що. Добре, що ми її знайшли, а то пропало б дівча», — подумки підсумував Барв.

— Ти добрий, — раптом заявила Волошка й простягнула хлопцеві маленьку блакитну стрічку, яку зняла з однієї зі своїх розпатланих кісок. — Будеш моїм другом.

Барв усміхнувся: не щодня знаходиш таких товаришів.

— Треба нам, Волошко, їхати, бо дощ от-от знову зарядить, а ми й так мокрі, як водоплавці. Заночуєш, певно, у нас, а завтра хтось відведе тебе додому.

За хвилину вони вирушили вузькою стежкою уздовж струмка. Круть нишпорив поруч. У нього стало б сил повезти дитину на спині, але підліток і маленька дівчинка не надто обтяжували коня.

Тим часом сонцю таки вдалося продертися крізь суворі сірі хмари, і воно переможно сяяло над головами подорожніх, приємно зігріваючи їх та просушуючи одяг. Налагодження стосунків із лісовою прибудуою було позаду, і Барв із задоволенням поринув у роздуми щодо свого скарбу. Скільки дадуть чаклуни за монемус? Це ж можна буде купити

той компас із вигравіюваним кораблем на кришці, який він бачив у Равелі. Хлопець був переконаний, що на власника такого гарного пристрою неодмінно чекатимуть неймовірні пригоди. А ще він зможе виторгувати в книгаря стародавню мапу Забутих земель, придбати собі новеньку шкіряну сумку та й батькам щось у подарунок... Помріяти вдосталь завадив раптовий скрик Волошки.

Барв різко зупинив коня.

— Що трапилося? — він усвідомив, що навіть не оглянув дівчинку, а вона могла бути пораненою.

— Він упав, — винувато мовила Волошка, указуючи брудним пальчиком кудись на землю праворуч.

— Хто впав? — зістрибнувши з коня, Барв глянув у напрямку, на який показувало дівча.

Хлопцеві ледь серце не стало: трохи позаду них, віддзеркалюючи прямі сонячні промені, яскраво виблискував монемус. Але як таке могло статися? Він поклав скарб до таємної кишені в торбі, перекинувши її навкіс через плече. Волошка сиділа перед ним, тож їй було не так-то просто крадькома поцупити камінь, хоча вона й крутилася час від часу в сідлі, роззираючись на всі боки. Гнів накопився потужною хвилею.

— Ах ти, мала злодійко! Я її рятую, а вона мене обкрадає! Цьому тебе мати вчила?

Дитина розплакалася, та ще й погода знову зіпсувалася: хмари витіснили сонце з небосхилу й почали проливати холодний дощ.

— Я не крала, — рюмсала Волошка, — просто хотіла подивитися.

— Розкажуй мені! — буркнув хлопець, але хвиля гніву минула, і він розсудливо подумав, що мала, найімовірніше, полізла до торби через звичайну дитячу цікавість. А от йому слід бути обачнішим. Добре, хоч зойкнула.

— Нащо ж ти його кинула? — запитав уже цілком спокійно.

— Він став злий, як вуглик. Я злякалася.

«Ну ось — починаються дитячі фантазії. Але, зрештою, хто ті чаклунські камені знає, — може, обпік малу».

— Добре, не плач. Що він тобі заподіяв? Чому камінь злий?

Волошка мовчала.

— Зрозуміло, — сказав Барв сухо, визнавши марність подальших розпитувань.

Далі їхали мовчки, лише безжурний буриндух раз у раз підбігав до коня та весело видавав своє улюблене «Гук!».

Коли попереду замайорів вихід із лісу, Волошка знову дала про себе знати.

— Дивися, пташка плаче! Спусти мене!

— Яка ще пташка? — буркнув Барв, утім, прохання виконав. Дівча слушно підмітило: у кущах пищала, наче плакала, невелика темна пташка.

Хлопець бачив, що вони нічим не зможуть зарадити. Судячи з плям крові, пташку поранив якийсь хижак, і тепер краще поспішити, щоб самим із ним не зустрітися. Шкода, що мала це побачила.

— З нею все буде добре... — не надто впевнено сказав він.

Волошка не поспішала йти геть, натомість обережно гладила пташку. Раптом пищання стихло. «Ну все — відмучилась», — із сумом подумав хлопець.

— Ходімо! Бачиш, пташка заснула.

— Вона не заснула, вона померла, — тихо мовила дитина. — Але їй уже не болить.

Їхали повільно, тому до Пригірного дістались аж під вечір. Батько Барва на кілька днів поїхав до Равеля у справах, а мати після довгих розпитувань неохоче вдала, що повірила, начебто син випадково натрапив на дівчинку, прямуючи до міста лісовими стежками. Вона відмила Волошку, нагодувала й поклала спати, зголосившись наступного дня доправити її до рідні.

Барв не став зволікати і, надійно сховавши монемус за поясом, із росою вирушив до Белтора, пояснивши матері, що так і не побував на святі, — може б, удалося трохи погуляти на другий день. Крутя із собою не брав: у місті від буриндуха не так багато користі, він лише привертатиме зайву увагу.

У Белтор хлопець потрапив пізнього ранку. Залишивши коня в стайні приміської корчми «Ситий пліткар», вирушив на пошуки покупця свого непересічного товару. Продати камінь перекупникові було б простіше, але чаклун міг заплатити більше й точно б не обдурив.

На відміну від багатолюдного Равеля, Белтор оживав лише на свято Сходження. В інший час це було невелике тихе містечко, яке, утім, мало власного погодника, чиїм основним завданням було пильнувати, чи не сунуть із Атамарських гір на Равель небажані зливи, урагани або хуртовини. Чаклун приймав людей у покоях біля центральної площі. На вході його служка, пихатий молодик, спинив Барва, грубо сповістивши, що на сьогодні вже все давно домовлено, вільний час є хіба наступного місяця. Кілька мідяків зробили свою справу: служка подобрішав і сказав приходити з настанням сутінок — погодник усе одно припізнювався після свята.

Щоб безпечно перечекати, Барв вирішив повернутися до «Ситого пліткаря». Заклад цілком виправдовував свою назву: порції за помірні гроші були великими, а затишна обстановка сприяла невимушеним балачкам. Над стійкою корчмаря звисали апетитні ковбаси, в'язанки цибулі, часнику та грибів. У кутку горів великий камін, у якому на решітці підсмажувалися соковиті шматки м'яса, заповнюючи приміщення спокусливим ароматом. Стелю прикрашала двоярусна кована люстра, яка навіть удень додавала закладу солідності. Не дивно, що в обідній час вільного столу не знайшлося. Довелося проситися підсісти до двох добродіїв, які неквапливо бесідували про життя. Вони були в доброму гуморі, тому милостиво погодилися.

Маючи родичем чаклуна, сім'я Барва не бідувала. Навіть тепер, коли дядько відійшов від прибуткових справ при дворі, хлопець мав копійчину на власні потреби, тому міг дозволити собі замовити в корчмаря яєчню з підсмаженим сальцем, кусень свіжоспеченого хліба та кухоль квасу. Швидко впоравшись із яєчнею, він наважився звернутися до сусідів-добродіїв.

— Не знаєте, будуть ще нині вечірні гуляння? Бачте, спізнився я трохи... — Барв зобразив на обличчі непереборний сум.

— Спізнився він, ти чув, Мироне? Тебе що, дзеркотуха до лісу затигла? Кажуть, вони таких молодих любляють, — хрипко засміявся один із добродіїв.

— Заманила підступна! — підтримав жарт Барв. —
А як свято? Кого в нас побільшало? Здоровників чи, може, провидців?
Чоловіки презирнулися.

— Ти, хлопче, зі своєю дзеркотухою геть усе пропустив. Не зійшла вчора сила.

— Як це? — сторонів Барв.

— А ось так. Жоден камінь не засвітився.

— Давно такого не траплялося, — почав згадувати Мирон. — Хіба за старого короля Всеволода.

— Та біс із нею, з тою силою! — розійшовся другий чоловік. — І так тих чаклунів, як будяків, розвелось. Нащо їх стільки тримати? А як фідерійці нападуть? Вони у них що, любовним зіллям жбурлятимуть? Дармоїди! Краще б на армію ті кошти витрачали.

— Ну, вони дощ можуть викликати, буревій... — спробував заперечити Барв. Багато чувши від свого дядька, він не сумнівався в могутності чаклунів.

— Дурня то все, хлопче. Забавки для багатіїв. Нам від них — жодної користі.

Барв занепокоївся, але втішив себе думкою, що після такої невдачі монемус міг ще й подорожчати.

Завершивши теревені, добродії пішли у своїх справах, а охочих підкріпитися почали змінювати любителі перехилити келих. Аби не викликати зайвих підозр, Барв допив другий кухоль квасу й поплентався до центральної площі. Як воно завжди буває після гулянь, під ногами валялися купи сміття. Деякі святкові балагани досі працювали, власники інших уже збирали товар. Без особливої цікавості походивши поміж яток із копченим м'ясом, сиром, пампухами та вином, Барв удруге спробував потрапити до погодника. Служка, упізнавши хлопця, відразу провів його всередину, хоча до сутінків було ще далеко.

Погодник років двадцяти п'яти, званий Ярогостом, приймав у покоях, оздоблених великими гобеленами зі сценами чаротворення. Щоправда, міль і час добряче пошарпали ці витвори мистецтва. Утім, чаклун, убраний у злегка пом'яту темно-сіру мантию, сидів із таким гордовитим видом, що в нього міг би повчитися сам король. Поруч стояв грізного виду охоронець, озброєний мечем.

— За чим прийшов? — Ярогост окинув хлопця зверхнім поглядом. — Розцінки знаєш?

Барв щосили намагався опанувати хвилювання, одначе слова вилітали поспіхом.

— Я, пане, у справі. Товар маю — монемус. Потрібен?

— Може, й потрібен, — не виказав особливого зацікавлення Ярогост, хоча й уважніше подивився на Барва. — Залиш нас, — кинув він охоронцеві.

Коли той щільно зачинив за собою двері, чаклун підвівся зі свого масивного стільця, підійшов до вікна й закрив його шторами. Відтак запалив свічки, дістав із шухляди чорний оксамит і застелив ним невеликий овальний стіл.

— Клади камінь сюди! — скомандував Барву.

Із появою монемуса в кімнаті помітно посвітлішало. Чаклун підніс камінь до свічки, уважно роздивляючись його з усіх боків.

— Від нього ще йде тепло магії. Де ти його знайшов? — за владним голосом відчувалося здивування.

— У горах, на північ від копалень.

— Копальні давно час розширити. Хтось, окрім тебе, торкався каменя? — продовжував допит погодник.

Хлопець розгубився від такого запитання.

— Мій буриндух торкався. Він допомагав шукати.

— І все? Більше ніхто? — чаклун пильно вдивлявся в хлопця, вишукуючи бодай найменший прояв брехні.

— Чекайте, ще мала одна торкалась. Але вона просто погратися хотіла, — чомусь почав виправдовуватися Барв, із прикрістю думаючи: «Невже дівча якось зіпсувало камінь?».

— Коли це трапилось? — Ярогост поклав монемус у капшук, який затим зник у складках його мантиї.

— Учора, десь близько полудня. А що, з ним щось не так?

Чаклун насупився.

— Камінь набув кольору від дотику дівчинки?

— Як на церемоніях? — Барв почав здогадуватися, про що мова. — Здається, ні. Я не бачив. Вона сказала, що камінь злий, як вуглик.

— Тобто чорний? — уточнив погодник, спохмурнівши ще дужче.

— Я думав, вона мала на увазі «гарячий». Ніколи не чув, щоб монемус чорнів на церемоніях, — хлопець уже зрозумів, що грошей за

камінь він не побачить — тут хоч би дозволили спокійно піти.

Після хвилинного мовчання Ярогост холодно спитав:

— Може, ти й про нищівників не чув? Хоч усвідомлюєш, що тобі світить за співучасть у незаконному отриманні сили, до того ж нищівної?

Хлопець витріщився на погодника, не вірячи, що той серйозно. Усі знали, що останні нищівники загинули майже два століття тому під час Багряної війни, яку самі ж вони й розв'язали. Відтоді нищівна сила не сходилла, принаймні Барв про таке не чув, а нищівники лишилися в пам'яті людей як безжальні чудовиська, прислужники Забутого, якими заволодів злий дух.

— Я ж не знав! Знайшов монемус у лігві горогриза, а потім у лісі натрапив на ту малу! Чесне слово — так і було! — затарахкотів Барв. Він чув, що лише за спроби отримати силу в обхід чаклунів людей саджали до в'язниці на довгі роки. Страшно було подумати, що зроблять із тим, хто створив нищівницю. — Це неможливо, їй нема ще й дев'яти! — згадав він.

— Хіба ж не зрозуміло, що вікове обмеження встановили, щоб не мати справи з геть малими, нетямущими дітьми, — роздратовано пояснив Ярогост. — Твої виправдання суті не змінюють — ти вчинив злочин. І ще не знати, до яких наслідків він призведе. На початку, після отримання сили, діти легко виплескують її без монемуса. Ця дівчинка смертельно небезпечна для людей. Але... — погодник зробив паузу. — Усе ще можна виправити. Ти ніби непоганий хлопець, тож я тобі допоможу. Як звати дівчинку? Де вона зараз?

— Волошка. Тепер вона, мабуть, удома, моя мати збиралася відвести її до Вітерців. — Барв не поспішав вірити, що чаклун став на його бік, але інших варіантів виплутатися не було.

— Години чотири верхи?

— Десь так, може, трохи більше.

— Покажеш цю дівчинку, і ми з подругою спробуємо владнати ситуацію.

Ярогост відчинив двері й наказав служці бігти по Карину — чуттєвицю, яка ще не встигла залишити місто після церемонії.

Вийшли в ніч. «Та й справді, чого боятися двом чаклунам», — подумав Барв, нервово озираючись на темний ліс обабіч дороги.

— Із такою швидкістю плентатимемося до світання, — невдоволено буркнув Ярогост. — Що, як хтось інший прознає?

— Я не гонець, щоб галопом скакати! Голова ще з церемонії болить, — поскаржилася Карина. На вигляд вона була трохи молодшою за Ярогоста. — Якщо наш юний друг нікому не розп'якався, то ніхто й не прознає. Гей, хлопче, ти ж нікому не розказував про забавки дівчинки з каменем? — п'янкий голос затуманив думки Барва.

На перший погляд Карина не здалася йому надто гарною, але зараз він чітко зрозумів, що це — найчарівніша жінка у світі.

— Е-е-е... я — ні... нащо мені?.. — тепер Барв на собі пізнав, що означає «втратити дар мови».

— Карино, дай хлопцеві спокій і прибери свої чари! Він іще згодиться тверезим, — суворо зауважив Ярогост.

— Що ти вигадуєш?! — обурилася чуттевиця, але Барв відчув, як у нього принаймні зникло бажання битися зі страшною потворою, щоб довести Карині свою любов. А невдовзі зникло й саме кохання. «Ось тобі й ні на що не здатні любовні чари», — подумав приголомшений хлопець.

Чаклуни потрохи відстали від Барва, так що до нього долинали тільки уривки їхньої стишеної розмови. Він уже почав куняти, коли почув:

— ...якщо вона нас повбиває? Надійніше відразу... — Карину годі було впізнати — жодного натяку на колишню грайливість.

— ...не опанувала силу, — рівним тоном відповідав Ярогост.

— Ти ризикнеш нашими життями? — розгнівана чуттевиця трохи підвищила голос.

Барв затамував подих і сповільнив коня.

— Малої треба позбутися. Нас усе одно винагородять, — рішуче мовила Карина.

— З якого дива? — заперечив Ярогост. — Маючи на руках лише тіло, як ми доведемо, що дівчинка за життя мала силу? Треба брати

живою. Передамо Раді, а потім хай самі її палять, чи що вони роблять із нищівниками.

— Здається, топлять біля Скелястого острова. Навіть не знаю, коли монемус востаннє забарвлювався чорним.

— Років двадцять тому, якщо не більше.

Барв закашлявся, спантеличений словами погодника.

— Хлопче, а ти, бува, не підслуховуєш? — крикнула чуттєвиця. — Якщо цікаво, тримайся ближче — ніяких секретів ми не обговорюємо. Саме дискутували, як краще виправити те, що ти заварив.

Барв прискорив коня, щоб поволі збільшити відстань між ним і чаклунами. Від усвідомлення суті підслуханої розмови хлопця охопив жах. Виходить, що нищівна сила час від часу все ж сходила, а дітей, які її отримували, просто вбивали. Він не розумів чому. Невже через старе повір'я про страшну сутність нищівників? Але ж Волошка не поводитись, як чудовисько. Звичайна маленька перелякана дівчинка, яку вб'ють через його, Барва, необачність. Це якась помилка, але коли чаклуни з'ясують, може бути запізно. Та й чи стануть вони розбиратися?

Світанок уже підкрадався до дороги, коли вони наблизилися до Пригірного.

— Зупинімося тут, — скомандував Ярогост, указуючи на галявину з місцем для вогнища. — Ти, хлопче, шуруй до села й без зайвого галасу приведи нам свою матір. Треба її розпитати, перш ніж іти до дівчинки. Коня залиш.

Барв слухняно пішов швидким кроком дорогою до села, та щойно зник із поля зору чаклунів, побіг щодуху. Перевів подих, лише влетівши на свій ґанок.

— Крутю! До мене!

Бурундук солодко сопів під лавою біля хати, проте, почувши господаря, умить підхопився й підбіг до нього.

Барв тихенько вивів зі стайні гордість батька — молодого породистого жеребчика. Свого коня він залишив біля чаклунів неприв'язаним, знаючи, що той легко знайде дорогу додому.

— Мерщій! — крикнув Барв Крутю та жеребчику, і вони наввипередки помчали до Вітерців.

Ніч швидко згортала темряву, але на половині шляху на дорогу спустився густий туман, що заважав бачити далі кількох кроків. Скидалося на те, що зникнення Барва виявили, і Ярогост удався до своїх умінь, щоб затримати втікача. Марно: хлопець знав цю місцину як власні п'ять пальців, не кажучи вже про гострозорого буриндуха, який тепер упевнено біг попереду, слугуючи орієнтиром для коня.

Біля Вітерців туман неприродно обривався. Село прокидалося: люди йшли до криниці по воду, годували худобу й займалися іншими вранішніми справами. Як знайти хату Волошки? Розпитувати її односельців? Не хотілося вплутувати ще когось у цю кепську історію. Барв витягнув із кишені незвичний подарунок — брудну блакитну стрічку.

— Гук? — буриндух, здається, упізнав, чия то була прикраса.

— Так, друже, це тієї малої. Шукай!

Круть діловито понюхав стрічку й побіг краєм села. Барв не відставав. Дуже скоро буриндух гордовито зупинився біля зеленого паркана, що оточував невелику охайну хату, і радісно сповістив: «Гук!».

У дворі поралася господиня.

— Ви мати Волошки? — уточнив хлопець. — Де вона?

Висока чорнява жінка здивовано глянула на нього, але, побачивши буриндуха, поспішила прочинити хвіртку.

— Барве! Це ж ти знайшов доньку! Ми до ночі її шукали, пів села допомагало. Хотіла подякувати, але твоя ненька сказала, що ти у від'їзді.

— Чекайте-чекайте, — перебив Барв. — Волошку треба сховати. На неї полюють чаклуни.

— Що ти таке кажеш? — не зрозуміла жінка.

— Того дня я знайшов чаклунський камінь. Волошка опівдні торкнулася його. Чаклуни вважають, що камінь забарвився чорним, і вона отримала нищівну силу. Через це її хочуть убити. Я сам чув, — хлопець розумів, що його словам важко повірити. — Вона народилася найдовшого дня, чи не так?

Якусь мить жінка недовірливо дивилася на Барва, відтак, схаменувшись, потягнула його до хати.

— Позавчора були її уродини, — прошепотіла, намагаючись не збудити дітей. Проте дівча вже вибігло їм назустріч.

— Барве? — здивувалася Волошка.

— Привіт! — хлопець вичавив із себе посмішку. — Маю до тебе важливе питання. Скажи-но, той камінь, який ти впустила у лісі, він засвітився якимось кольором, коли ти його тримала?

Дівчинка насупилася, пригадуючи неприємний випадок.

— Доню, може, жовтим або зеленим, — з надією підказала мати.

— Ні, — захитала головою дівчинка. — Він був чорний, — упевнено заявила вона.

Жінка охнула й безсило опустилася на стілець.

— Як же це? Що тепер робити?

Барву спадав на думку лише один вихід.

— Ми можемо сховати її в горах, у мого дядька. Він живочар. Але дядько не з ними, — поспішив додати хлопець, помітивши жах на обличчі жінки. — Він називав старими забобонами все те, що розказують про нищівників. Чаклунам не зізнавайтесь, що знаєте про силу. Скажете, що я забрав Волошку покататися верхи.

Жінка не розгубилася: швидко перевдягнула доньку в зручну бежеву сукенку з цупкої тканини, заплела косу, не забувши пов'язати незмінно блакитну стрічку, і зібрала в дорогу маленький наплічний мішок.

— Там яблуко та буханець хліба. З'їси, коли дуже зголоднієш. Слухайся Барва, — мати не зронила жодної сльозинки — не хотіла лякати.

Волошка кліпала очима, не усвідомлюючи, що відбувається, проте слухала уважно. На прощання мати розцілувала доньку й не втрималась — одна сльозинка таки покотилася засмаглим обличчям.

Туману на шляху не було — чаклуни ще не зрозуміли задум утікачів. Жеребчик скавав, як навіжений, але біля підніжжя гір довелося сповільнитися. Барв ризикнув їхати до перевалу найкоротшою дорогою через ущелину — вузькою горбистою стежиною між високими жовтогарячими скелями. Висновки щодо хорошої погоди виявилися передчасними: наче з-під землі здійнявся сильний буревій, а на небі почали громадитися важкі темні хмари, провіщаючи сильну зливу. Хлопець гарячково міркував. Якщо сховатися від негоди, їх дуже

скоро наздоженуть. Рішення допомогла ухвалити перша градина, завбільшки з перепелине яйце. Прикриваючи себе та Волошку дорожнім плащем, Барв спрямував жеребчика до найближчого сховку — невеликого заглиблення в скелі.

Волошка не зронила ні звуку. Барв не дивувався: уже знав, що дівча не галасливе, коли налякане.

— Як ти? Не бійся, зараз це неподобство закінчиться й рушимо далі. По дорозі буде ціле поле рути!

Дівчинка тихо спитала:

— Я більше не повернуся додому?

— Ні... — розгубився Барв. Але, опанувавши себе, додав: — Ми втечемо від поганих людей, якийсь час ти погостюєш у мого дядька, а потім зможеш повернутися.

Щоб уникнути інших запитань, хлопець продовжував заговорювати зуби:

— Ти колись бачила алірів? Їх називають іще хрунольотами. Закладаюся, що не бачила! Я чув, що їх можна зустріти високо в горах. Певен, дядько тобі їх обов'язково покаже!

— Там будуть крилаті кабанчики? — Волошка трохи повеселішала.

— А я тобі про що! Може, ще якісь чудасії!

Наприкінці цієї короткої розмови град різко припинився, лишивши по собі ідеальну тишу. Барв прислухався. Авжеж, дива не сталося: тишина виявилася не ідеальною. Віддалений стукіт копит свідчив, що чаклуни вже в ущелині. Круть вибіг наперед принохуючись. На підтвердження того, що все украй кепсько, він серйозно гукнув і став посеред стежини з твердим наміром захистити людей та недосвідченого жеребчика. На жаль, найбільше, що загрожувало переслідувачам, — це отримати один-два болючі укуси.

До виходу з кам'яної пастки надто далеко. Навіть якщо вони встигнуть вибігти на відкриту місцину, заплутати сліди не вистачить часу. Треба швидко щось придумати. Барв глянув на Волошку. Вона безтурботно роздивлялася крижані скалки на землі. Що дає нищівна сила? Уміння вбивати й руйнувати на відстані. Чи здатна дівчинка на чари без монемуса? Ярогост казав, що здатна. Та й Карина боялася дитини, хоч і знала, що та не має каменя. Варто спробувати.

— Волошко, потрібна твоя допомога, — Барв намагався говорити стисло та чітко. — Спробуй змусити шматочок скелі відломитись і перегородити шлях поганим людям, які женуться за нами.

— Як мені це зробити? — без особливого подиву спитала дівчинка, наче Барв висловив звичайне прохання накрити на стіл чи погодувати курей.

«А хрущ його знає як», — подумав хлопець.

— Уяви це! Заплющ очі й уяви!

Волошка старанно заплющила оченята й навіть стиснула кулачки від напруги. Скелі, як і раніше, стояли неушкоджені.

Часу лишалось обмаль. Барв не мав іншого плану. Раптом хлопець відчув страшенну прикрість від того, що замість рахувати зароблені гроші мусить рятувати своє та чуже життя. Прикрість переросла в злість, спрямовану на себе, на чаклунів і, зрештою, на дівча, котре навіщось зустрілося йому. Стільки галасу через ту нищівну силу, а допомоги від неї ніякої. Хлопець не зміг стримати емоції та закричав:

— Волошко, зроби це! Вони вб'ють нас усіх! Тебе, мене, Крутя! Ти ніколи не повернешся до мами! Зруйнуй ту клятву скелю!

Дитина перелякано дивилася на Барва, із синіх очей струмками лилися сльози.

— Гаразд, утікаймо! — здався хлопець.

Коли він рушив до коня, землю струснуло вперше. Наступний поштовх мало не збив його з ніг. Наляканий жеребчик дико заіржав і вихором пустився навтьоки. Саме вчасно: скелі обабіч ущелини зі страшним гуркотом почали осипатися. Барвові це нагадало сходження лавин. Ось тільки замість снігу згори спадали потоки каміння, здіймаючи височезну стіну пилу. Схопивши Волошку за руку, хлопець побіг не оглядаючись.

Зупинилися, тільки коли шум за спинами остаточно стих. Відпустивши руку дівчинки, Барв наважився глянути на її роботу. Зі скель наче зрізали верхівки. І не просто зрізали, а розтрощили, щоб заповнити ними ущелину. Невже це все скоїло мале дівча? Хлопець із захватом подивився на Волошку, котра знесилено сиділа на землі, байдужа до свого успіху.

— Оце ти дала жару!

«Начебто відірвалися», — щось заважало Барвові відчутти повноцінну радість. Це щось крижаною рукою здавило його серце. Круть. Він стояв найближче до обвалу. Надто близько.

— Крутю! Крутю! До мене, друже!

Уцілілі скелі відповіли глузливою луною.

— Ну ж бо, Крутю! Крутю!

Пил потрохи осідав, відкриваючи величезну грудку каміння, а буриндук усе не з'являвся. Світ став порожнім та сірим. Розум підказував Барвові, що треба тікати, але тіло не слухалось, а погляд прикипів до заваленого проходу.

За спиною почувся стукіт копит. Хлопець мляво обернувся. Це повернувся жеребчик. Точніше сказати, його повернули — позаду біг захеканий Круть.

— Друзяко!!! Бодай тебе Забутий ухопив! Налякав мене! — Барв кинувся назустріч волохатому другові й мало не задушив його в обіймах. Світ знову сповнився кольорами.

— Гук! — тільки й устиг доповісти буриндук, мотнувши головою в бік жеребчика, котрий не виказував жодних ознак каяття через свою втечу.

Згадавши, що за ними женуться, Барв поспішив до Волошки, щоб підсадити її на коня.

— Я можу щось з'їсти? — спитала дівчинка.

Барв аж тепер помітив, яка вона бліда, й відчув сором, що не подбав про дитину як слід. А мала ж їх урятувала. Правда, одночасно ледве не вбила, але ж він сам попросив зруйнувати скелю.

— Відламай шматок хліба й з'їж дорогою. Ти молодчина, однак треба тікати.

Коли ущелина нарешті залишилася позаду, дихати стало легше. З долини долинав солодкий квітковий запах, пом'якшений пахощами трав. Барв не розраховував, що вони надовго затримали Ярогоста й Карину, тому зупинив коня й поспішив дати дівчинці останні настанови.

— Волошко, слухай уважно. Круть відвезе тебе до мого дядька. Його звуть Мирослав. Скажеш, що я тебе прислав, що маєш нищівну силу.

Це дуже важливо. Запам'ятала? Тільки йому все розкажеш. Більше нікому!

— А ти? — дитина мала такий розгублений вигляд, наче не спроможна була запам'ятати ні слова.

— Я маю лишитися, щоб їх затримати. Якщо захочеш ненадовго спинитися, крикни Крутеві, він зрозуміє. На ніч знайде безпечне місце. За день-два маєте дістатися. Невідомих тобі ягід не їж. Воду пий лише там, де питиме буриндух. Не бійся, усе просто: Мирослав, нищівна сила. Ти впораєшся, розумнице, — Барв посадив дівчинку на звірка. — Міцно тримайся за шию, але не стискай.

Хлопець пильно подивився в допитливі очі свого пухнастого друга, докладно уявляючи образ дядька, як той його вчив. Круть на мить завмер, а потім, як завжди, радісно проголосив: «Гук!» — і помчав із дівчинкою геть. Тепер буриндух знайде живочара, де б той не був.

Щоб виграти час, Барв, не криючись, поскакав у протилежному напрямку. Коли Ярогост нарешті наздогнав його, Круть із Волошкою мали б бути вже далеко. Не хотілося припускати, що чаклуни розділились, і Карина зараз прямувала слідами буриндуха.

— Ти здурів? Що ти робиш? — погодник із запалом почав кричати на хлопця. — Де ти її сховав?

— Ви б її вбили! — гнів Ярогоста передався й Барвові.

— Лише якби не було іншого виходу! Такі питання вирішує Чаклунська Рада. Але навіть якби й так! Вона отримала нищівну силу! Ти хочеш нас усіх занапастити? Негайно кажи, де вона!?

— Я не знаю!

Погодник різко махнув рукою — і шквал вітру скинув хлопця з коня. Барв боляче вдарився об землю, але відразу ж підвівся, намагаючись триматися рівно, попри біль у забитій нозі.

— З тобою ніхто не збирається панькатися! — не вгавав Ярогост. — Я здам тебе королівським допитувачам. Разом із провидцями вони витягнуть із тебе все, навіть те, що ти сам забув.

— Дядько подбає про дівчинку! — викрикнув Барв. — Я знаю: він сильний чародій і живе там, де Волошка нікому не зашкодить.

— Ти говориш про гори, правильно? Отже, ти племінник Мирослава?

Барв не здивувався, що погодник знає, про кого мова.

— Хай так. Як їх знайти? — гнів у голосі Ярогоста змінився проникливістю. — Хлопче, її дар міцнішатиме, вона зможе знищувати все і всіх на своєму шляху, убивати, просто побажавши, і Мирослав сам цьому не зарадить. Хіба ж ти не бачив, як вона розтрощила скелі, наче цукрові гірки?

Барв бачив. У пам'яті надовго закарбувалася мить, коли він удивлявся в купи каміння, вишукуючи Крутя. Невже він і справді всіх занапастив?

— Багато хто здатен убивати й руйнувати, але ж не всі це роблять, — хлопець проказав це радше для себе. Він спробував уявити Волошку як щось лихе й небезпечне — те, чим лякають дітей турботливі батьки. І не зміг. Натомість спливав образ довірливої синьоокої дівчинки, яка назвала його своїм другом і не пошкодувала Крутеві останнього шматка їжі. Дівчинки, яка просто хотіла повернутися додому.

— Про що ти, хлопче? Вона — зло в чистому вигляді! Карина ледь не загинула! Покажи дорогу до Мирослава!

— Я не можу. Це магія дядька — шлях знав лише буриндух, — щиро відповів хлопець.

Із дня втечі місяць схуд і тепер заледве виднівся на небі. Барва не ув'язнили й навіть не стерли пам'ять. Принаймні поки що. Погодник пояснив хлопцеві, і Барв із ним цілком погодився, що в їхніх спільних інтересах нікому не розказувати про події останніх днів.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

КУПИТИ